

Kodacpunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRASOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesco. Manuscrise nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brasov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Hudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Mau), Heinrich Schölk, Alois
Bernard, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mesel, Eckstein Bernu.
în Frankfurt: G. L. Danks; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garzondu pe o coloană 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifa și învoială.
Reclame pe pagina III-a
seria 10 cr. v. a. s. e. n. 15 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL III.

„Gazeta” se însecare[4].
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brasov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dărușă în
acasă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. e. n.
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 8.

Brasov, Joi 11 (23) Ianuarie

1890.

Nou abonament

la
„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Ianuarie 1890 stilu vechiu
s'a deschis nou abonamentu la care in-
vitam pe toți amicii și sprijinitorii feiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe an 2 fl. pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou,
se binevoescă a scrie adresa lamurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Banffy în Bistrița-Năsăud.

Scirea despre demisiunea fiș-
panului Banffy în cele din urmă
s'a adeverit pe jumătate. Acestu
neimpăcatu dușmanu alu naționa-
lităților după ce a „pus la cale”
comitatul Solnoc-Dobeca, — pe
care mameleci ilu numesc „co-
mitatu de modelu” — a demisionat
din postul de fișpanu alu acestui
comitatu, rămânendu fișpanu nu-
mai peste comitatul Bistrița-Nă-
săud.

În comitatul Solnoc-Dobeca,
în acestu pašalicu lăsatu întru tote
voinței lui Banffy, vei afla notari
și primari comunali: Jidani ma-
ghiarisati, Armeni renegati, puțin
Maghiari și nici unu Român, seu
numai corbi albi, der nu vei afla
astădi în centrulu comitatului nici
un divegătoru român.

Comitatul Solnoc-Dobeca re-

gulatu în acestu chipu, rămâne
mai departe pe mâna lui Banffy
comitatul Bistrița-Năsăud.

Acestu comitatu are se fiă es-
ploatat pe viitoru de înțelepciunea
lui Banffy cu multu mai multu de-
cātu până acuma. Ni-o spuse și-
arulu „Kolozsvar” forțe limpede:
„în comitatul Bistrița-Năsăud s'au
creatu lucruri noue mai alesu față cu
naționalitățile, der acesta este o ces-
tiune despre care în diare puțin se
poate dice”.

Multe sunt motivele cari ilu
indemnă pe br. Banffy a se lipi
cu căldură de comitatul Bistrița-
Năsăud, motive „cari în diaru nu
se potu spune”.

Mai întâiu sunt Românii nă-
săudeni și pe urmă Sașii.

Se cercetăm ce misiune are
acest baronu ungu față cu Năsău-
denii.

În Năsăud Banffy a fostu
pusu peste averile fondurilor gră-
nițeresci, ca comisaru regescu. A
regulat afacerile fondurilor prin
impunerea unui statut, prin care
se declară averile fondurilor gră-
nițeresci de averi comunale;

a înființat în mai multe co-
mune școle comunale, deosebitu
de cele confesionale forțe bine or-
ganisate și dotate;

a sistat activitatea societății
invetătoresci române „Mariana.”

a introdus cu forța limba
maghiară în școlele normale (ași
fundationale) și triviale;

a introdus sigile cu inscrip-
țiune maghiară la administrațiunea
fondurilor și la școle;

are de gându se pună table
totu cu inscripțiuni maghiare la
tote școlele sustinute din fonduri
și mai întâiu la gimnasiu.

are de gându pe viitoru se in-
troducă în gimnasiulu din Năsăud
limba maghiară ca limbă de pro-
punere;

are se aplice articuli de lege,
ce i-am publicat și noi anul

trecutu, față cu munții și pădurile
din fostul districtu alu Năsăudului;
are se fiă de ajutoru, în pacea
cu familia Kemeny, unde și dên-
sul este interesat, guvernului și
familiei;

are de gându se aducă pe la
Năsăud pe flămânzii Ciangă ca se
exploateze pădurile și în locuri
potrivite se colonizeze ținutul
Năsăudului și cu porodiță ungu-
rescă;

are de cugetu se pună la dis-
pozițiunea statului pe câtu numai va
fi cu puțință cele 315,000 florini
din procesulu de împăciuire cu
familia Kemeny, împrumutându-se
acesta sumă comunelor năsău-
dene fără interese, er statulu prin
Banffy se administreze pădurile
prin impiegați... cari se coste la
an până la 120,000 fl. v. a;

are se faci a se construi linia
ferată pe valea Someșului dela
Beclean spre Bucovina, de sine
înțelesu spre ușurarea maghiari-
sării;

are se fiă companistu la fa-
brica de celuloză ce se va înființa
pe valea Someșului;

în fine în cele politice-admini-
strative e hotăritu se sdrobescă
cu desevărire nimbulu romă-
nescu.

Ce mai veți? Maghiarismulu
țintescă a ocupa pozițiune tare în
fosta graniță militară, er meri-
tulu la tote aceste voiesce se-lu
aibă br. Banffy.

Omulu își propune, Dumneșu
dispune! Se nasce întrebarea, că
ore va prinde rădăcini gândulu
lui Banffy în inimile Românilor
grănițeri? Noi credem cu totă
puterea convingerei, că nu va prinde
rădăcini. Au șovăit și voru mai
șovăi și se voru încovoia mulți,
maioritatea poporului grănițerescu
însă mai bine se va lăsa ruptă și
sdrobotă, decâtu se primescă de ale
sale ideile banffyane. Dér sciti
dicala: nu este pădure fără uscături!

DIN AFARĂ.

Camera francesă și politica esternă.

Opozițiunea francesă se pregătesce a
purta unu adevăratu răboiu parlamen-
taru în contra politiceii esterne a Fran-
ciei. Boulangisti ridică din di și di totu
mai grave acuzări în contra ministrului
de esterne Spuller, sustinendu, că au do-
cumente în scrisu, cari sunt forțe com-
promițetore pentru Spuller. Boulangisti
se pregătescu a face interpelați privi-
tore la politica esternă și dicu, că decă
Spuller nu se va închina lor și decă
nu le va mulțami pretențiunile, voru pro-
pone se se alégă o comisiă, căreia se-i
așternă documentele compromițetore, ce
le au în mână. Asupra interpelației apoi
are se judece camera deputaților, după
ce comitetulu ii va preda amintitele do-
cumente. Diarulu clericalu „Le Mond”
a scris în zilele trecute, că ministrulu
de esterne Spuller a refusată împlinirea
dorințelor ambadorului rusescu, conte
Mohrenheim, ca adecă Francia se protes-
teze în contra instituirii unei agenții
italiane în Etiopia. Se dice, că de aici
se esplică și scirile răspândite, cari vor-
bescu despre răciră relațiilor între
Francia și Rusia, sciri, cari până acum
încă n'au fostu combătute din partea
oficiosa. Dér cumcă scirile aceste sunt
numai vorbe, se vede și din împeju-
rarea, că contele Mohrenheim nu mai de
multu, decâtu Sâmbăta trecută, a luat
parte la banchetulu ce l'a datu Carnot
în onorea corpului diplomaticu.

Ministerulu Salisbury și reformele ce le in-
tenționează.

Edițiunea din Londra a diarului „New-
York-Herald” a adus zilele trecute scirea,
că Salisbury va disolva camerile la 11
Februarie n. și va ordona noue alegeri.
Scirea acesta o desminte acum unu
membru alu guvernului, ministrulu poș-
telor și căilor ferate englese, Raikes,
printr'o vorbire ce-a ținut-o în Mansion-
House. Ministrulu a mai declarat, că
în sesiunea acesta a dietei ministrulu nu
numai că va depune pe masa camerei
un mare proiectu irlandezu, ci se va
hotări și asupra unor astfelu de lucruri,
cari voru face remarcabilă în istoria se-

FOILETONULU „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

(2)
LINIȘTEA CASEI.

Român, de I. C. Panțu.

Olga se opri cu cetitul, rămase puțin pe
gânduri, der mai apoi întorcându epistola la pagina
a doua, ceti:

„Într'o sală a esposiției, am admirat unu tablou,
care m'a făcutu se mi-aducă aminte de țera mea, și
totdeodată se mă cuprindă unu doru nespūs de casă.
astfelu că, deși sunt în anul din urmă de studiu,
totuși parcă m'a apucatu unu urit grosnicu. Eu, și
dor! vei dice, și cu totu zîmbetulu binevoitoru, cu
care vei însoți această mărturisire, îți spun, că așa
este. Vei fi curiosă se cunosci tabloulu, și mai că în
„rētatea mea”, cum spuneai adeseori în șugubețele
tale vorbe, așa fi în stare se lasă, ca la întelnire se-
ți descriu tabloulu. Cu tote acestea, ca se combatu epi-
tetulu, ce mi-l'ai datu, că adecă eu sunt „uneori”
neisprăvită la vorbă, și că după o introducere inte-
resantă, în locu se spună aceea ce am de spus, ciontez
vorba cu „lasă că-ți spună altădată”, și lu descriu acum:
N'ășu vră se-ți vatămă sensibilitatea ta, der totuși în ca-
drulu unei epistole imi mai dă mâna se-ți faci câte-o
mică observare, er tu, după cum te cunosc, o vei
lua ca ceva prietinescu și vei fi „neînțeleasă”, care nu

te superi de povețe și de îndrumări. Acestu „lasă că
fiți spună altădată” își are și elu noima sa și de multe
ori, fără se-ți dicu ceva, ai înțelesu aceea ce am vrut
se-ți spunu. În sfârșitu iată-mă pe același drumu ca
și până acum. Facu introducere și nu mă mai apucă
de lucru. Ei, află, că tabloulu acela este încântător:
o fată, care la marginea unei păduri șede pe iarbă
verde și leagă unu micu buchetașu de flori albe și
albastre. Părulu ei frumosu este despletit și i aco-
pere spatele și partea dreaptă a peptului, er printre
suvițele părului se zărescu vioii ei ochi... Atăta și
nimicu mai multu! Dér, uitându-mă la acelu tablou,
pădurea mi-se părea cunoscută; era parcă leasa diu
marginea moșiei și o bucură imi cuprinsu sufletulu”.

Olga nu mai ceti. Se uită pe ferăstră și unu
zîmbetu drăgălașu se ivi pe buzele ei delicate, în toc-
mai cum se ivesce zîmbetulu la copiii ei mici, când vi-
săză pe maica Domnului. Nici când nu scrisese Vladu
așa ceva și acestu pasagi era unu contrastu multu
mai mare în scrisorile seriose ale lui, pentru ca Olga
se nu înțelegă, ce a vrut se spună Vladu cu aceste
rënduri. Ea înțelesese încă de multu iubirea lui Vladu
și atătu era de sigură despre acesta, încātu o singură
vorbă era de-ajunsu, pentru ca unu visu atătu de
desu visat se se faci realitate.

Olga stinse lampa și se aședă din nou la pianu
și începă cânteculu favoritu alu lui Vladu; în iatacu

străbătea lumina vestică a lunei și se îngăna cu o
candelă, ce licărea sub iconă în unghiulu iatacului.

Era o mare plăcere pentru Olga a cânta pe lună și a
privi dusă la opașulu din candelă. De multe ori
stase astfelu, cu fratele ei Nicu și cu Vladu, în lunile
de vară, de multe-ori a scurtat noptea în meditații
plăcute, ocupându-se cu dulcile amintiri și împletind,
din cele mai frumoșe flori ale imaginațiunei sale vii,
cea mai perfectă cunună a viitorului ei. De-aceea cânta
ea astfelu și de aceea era perdită sub adierea unei
fericiri mari. Își aducea aminte de Vladu, de orele
plăcute ce le-a petrecutu în tovarășia lui, de feluritele
idei ce le-a prinsu din vorbele pretinului seu, de bo-
găția cunoscințelor lui și era mulțamită de mișcarea
sufletului, ce i-o producea ocupațiunea cu arta. În
apropierea lui Vladu era veselă, îi trecea timpul
mai repede, er când se afla singură seu cu alți cu-
noscuți noi, o apuca uritulu. Ea lu înțelegă pe Vladu,
ilu apreția și lu iubia. Învățase multu dela elu și și
însușise tote vederile, ba chiar și câte o apucătură
mai stângace a lui. Vorbiau multe împreună și tot-
deuna, când se despărțiau, le venia greu lucrulu
acesta, astfelu încātu, când se apropia timpul plecă-
rei la Viena, Olga era de totu tristă. „Cu câtu va
pleca mai de timpuriu, cu atătu se va întorce mai
repede, și după ce va fi sfârșitu”, își gândea ea ade-
seori plină de mulțamire, „nu se va mai duce”.

siunea acésta a dietei. Intre aceste mai însemnată e proiectul, care va șterge cu totul didactrulă dela școlele elementare și populare.

Dinastia Obrenovici și radicalii Sërbi.

Din Ți în Ți bate totu mai multă la ochi purtarea radicalilor Sërbi, față de dinastia Obrenovici. Influența revoluționarului Pasić asupra guvernului este cu multă mai mare ca a dinastiei. În zilele din urmă s'a întemplat, că a fost numit secretar de stat în ministerul de externe cel mai bun prieten al lui Pasić, adică Liotici, agentul declarat al prințului Petru Carageorgevici, unul dintre cei mai periculoși agitatori, care a declarat pe față, că dinastia Obrenovici trebuie alungată din Serbia, fiindcă a duce nenorociri peste țară. Acestă om ocupă acum cel mai însemnată oficiu din ministerul de externe și Rușii se potu felicita de succesele, ce le dobândesc mereu în Serbia.

Alegerile din Germania.

Parlamentul imperial germanu își va încheia ședințele în 23 și 24 Ianuarie n., pentru-ca deputații să se potă pregăti pentru luptele dela alegeri, ce se vor începe în 20 Februarie n. Dieta prusiană nu se va închide, ci numai cu câteva zile înainte de alegeri, ăr după alegeri se va închide numai decât. Astfel deputații voru avé timp ca să ia și ei parte la luptele dela alegeri.

SCRILE ȚILEI.

Botezul Domnului s'a celebrat în Caransebeșu cu solemnitatea îndatinată. A pontificat Prea Sântia Sa Domnul Episcopu diecesan, ca și în ziua Nascerii Domnului, asistat de Prea Cuviosia Sa Părintele Protosincol Filaretu Musta, de Protopresviterul localu, apoi de alți doi preoți și de unu diaconu. Sântirea cea mare a apei a îndeplinit'o la crucea din piața centrală, la care a asistat corpul ofiterescu din locu în frunte cu D. Vice-Colonelu Gustav de Schwerenfeld, precum și o mulțime mare de popor. O companie a regimentului de infanterie Nr. 43. Contele Krünne a ridicat festivitatea Țilei prin salvele date la momentele principale ale oficiului divin în biserică, precum și în decursul actului de sântirea apei.

Banffy-pașa rămâne. Se desminte de cătră „Bistritzer Wochenschrift“ scirea folioru din Pesta și din Clușiu, cumcă fișpanul Banffy va părăsi și postul de fișpan alu comitatului Bistrița-Năsăud, pentru ca să trecă în postul de director alu căilor ferate ale statului.

Icone românești. În editura librăriei Socecu & Comp. a apărut o elegantă

serie de icone reprezentându pe „Maica Domnului“, „Isus Christos“, „Sf. George“ și „Sf. Dimitrie“. Desemnulu și colorile sunt ținute în stilulu cel mai curat bizantin după prescriesele bisericii ortodoxe. Esecutarea este artistică și intru tôte mai frumoasă decât ale tuturor iconelor, care se colporteză din alte părți. Pe lângă acestea și prețulu este în proporții foarte micu. Librăria diecesană din Caransebeșu va procura aceste icone și va publica și prețulu cu carele se potu căpeta.

Ceremonia. Despre serbarea Botezului Domnului în comuna Agârbiciu, din comitatulu Turda-Arieșu, ne scrie „unul poporan“ de acolo: „Când poporul a plecat dela biserică cu praporii și cu sântele icone, pentru ca să mergă la Arieșu să asiste la sântirea apei, a fost întemplat în porța școlei gr. or. de 18 bărbați înarmați, sub comanda lui Ioan Văsâncă, cari după ce făcură defilarea, însoțiră conductulu până la locul, unde s'a făcut sântirea apei. Aci în decursulu rugăciunilor, la anumite momente traseră 5 salve. Școlarii, instruați de învățatorulu Ioan Lupescu, încă contribuiră la mărirea festivității Țilei prin cântările lor. După sêvșirea ceremoniei, poporul s'a reîntorsu ărși în ordine la biserică. Mai mulți Unguri eșiră în cale spre a-i privi. Intre aceștia se afla și cantorulu reformatu din locu, care și-a dovedit „cultura“ sa prin aceea, că s'a prezentat cu pălăria pe cap și cu țigara în gură.“

Mortalitatea în Brașov. În săptămâna dela 31 Decemvre până la 6 Ianuarie au murit 26 persoane, și anume: 1 de scarlatină, 1 de difterită, 4 de tuberculoasă, 2 de cataru de intestine, 5 de aprindere de plumân și 13 de alte bôle. Se vinu deci la 1000 locuitori pe anu 43.6.

O nouă întreprindere mare de mine se pune în lucrare în Bucium lângă Abrud, de cătră o bancă din Berlinu. Directorulu de mine Josef Lászlo, ca specialistu, se află de mai multe săptămâni în Berlinu.

„Bucarest“ e titlulu unui nou diartu conservatoru, ce a început să apară în fiecare Ți în Bucuresc.

Schimbare de garnisonă. Precum împărătesce „Reichswehr“, încă în luna acésta se voru termina baracele, încuviințate în bugetu pe 1889, pentru regimentulu de artilerie de corp Nr. 1 din Przemysl, așa că numitul corp de trupă va fi mutat în cerculu corpului alu decelea. În primăveră va fi mutat și regimentulu de artilerie de corp Nr.

10, aflătoru în Olmütz în locul regimentulu Nr. 1 la Cracovia și amândou regimentele își voru schimba reciproc numărulu.

Postu de magistru poștalu e de ocupat, pe lângă contractu și cautiune de 100 fl., în *Almasu*, comit. Cojocnei. Léfa 150 fl. pe anu, 40 fl. cheltuel de cancelarie, 24 fl. cheltuel de distribuire și unu pașalu ce se va hotări ulterioru. Petițiile se adresază la direcția poștală din Sibiu.

Foc. Alaltă-seră a ars în Blumena unu șopron de lemne alu veduvei M. Pillis.

Camera advocatuală din Clușiu face cunoscutu, că advocatulu din Turda Dr. Nicolae Hovath a fostu înscrisu în lista camerei.

Junimea română din Clușiu invită la **Concertulu** împreunat cu dansu, ce-lu va arangia Joi în 20 Februarie st. n. în sala „Redutei urbane.“ Venitul este destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiți de mijloce la înscrierea și depunerea examenelor. Inceputulu precisu la 7 ore sera. Comitetulu arangiatoru: Ioan Elekes, președinte, Constantin Sotir, v.-președinte, Iulian Karșai, cassar, Gavrilu Preocup, secretar. Valeriu Abui, Victoru Anceanu, Alex. Andressi, Lucianu Barb, Virgilu Berariu, Cornelu Bercianu, Nicolau Bobeșu, Nicolau Bogdanu, Alex. Bohașiel, Ambrosiu Chețianu, Zosim Chirtopu, Ioan Comșia, Iuliu Dombradi, Octavianu Felecanu, Alex. Filipu, Alex. Fodoru, Pompei Gregorița, Alex. Haliția, Vasile Ianza, Gavrilu Karșai, Florianu Munteanu, Ioan Nicora, Aurelu Olteanu, Remus Ramonțianu, Vasile Ramonțianu, Octavianu Utalea. Prețulu intrării: 2 fl. de persoană; 3 fl. de familiă din 2 membrii, ăr pentru ceialaltu de fi-care 1 fl., unu biletu de ferăstră seria I. 2 fl., seria II. 1 fl. 50 cr., de galeria 1 fl. Biletele se potu procura în 19 și 20 Februarie în localitatea casinei române din Clușiu (strada Bel-szén Nr. 6) și în sera concertulu la cassă. În paușă se voru presenta jocurile „Calușerulu“ și „Bătuta.“ Oferte marinimose se primescu cu mulțamită și se cuită în publicu.

Din camera română.

(Ședința dela 3/15 Ianuarie a. c.)

Cu ocașiunea desbaterilor asupra răspunsulu la mesagiulu tronulu, d-lu deputat Nicolae Ionescu vorbi despre politica esteri-ora a statulu român și mai alesu despre propaganda ce se face. ca România să se alătore la tripla

alianță și ceru dela ministru de externe Al. Lahovary, ca să dea despre atitudinei guvernului față cu acésta propagandă asigurări mai detaiate și mai precise, decâtu cele ce sunt în proiectulu de răspunsu la mesagiulu Tronulu.

Lăsăm să urmeze în estinsu părțile esențiale ale vorbirei d-lui Ionescu și ale răspunsulu ce i-l'a datu ministrulu de externe.

D-lu N. Ionescu Țise între altele:

D-Vostră sciț bine, că relațiunile exteriore nu sunt numai relative la securitatea frontierilor, ăr sunt relative și la dezvoltarea internă a Statulu, la condițiunile sale economice, la forțele sale productive; și din acéstu punctu de vedere, am puté Țice că unu suveranu, bună-ora belicosu, care medită cine scie ce planuri și le distrage de la atențiunea țerei și a consilierilor săi, acelu suveranu, cu cele mai bune intențiuni, ar sacrifica pré multu pentru starea noastră militară, astfel încatu, dintr'unu Statu naționalu, care are și alte siguranțe decâtu forțele sale militare, amă ajunge să ne preparăm pentru o situațiune, care este incompatibilă cu pozițiunea noastră în Orientu; ne amă prepara pentru ca să luăm parte, bună-ora, la unu rășoiu mare, și fiind-că acésta ar fi ceva foarte gravu pentru noi, să nu se Țică, că nu trebuie să facem o asemenea ipotesă, pentru că la 1877 noi am fostu auxiliari într'unu rășoiu alu unu puteri. care-lu declarase pentru interese ale sale proprii, ăr care ne-a atras și pe noi în sfera sa de acțiune.

Aveam și noi unu interesu, interesulu de independență, și astfel ne-am lăsat să fim duși în rășoiu. Țer când vorbim de rășoiulu independenței, de Plevna, noi uităm, că am fostu numai auxiliari ai unei puteri mari, care urmărea alt-ceva decâtu modesta noastră pretențiune de independență. Modestă a fostu pretențiunea noastră, ăr sacrificiile noastre au fostu mari, căci 10.000 de soldați români, în șanțurile dela Plevna, este unu sacrificiu pré mare pentru mica Românie.

D-loru, eu cuită a Țice, că nu trebuie să ne culcăm pe lauri dela Plevna; am căștigat independența, am proclamat-o înainte de tractatul dela Berlinu; ăr vă aduceți bine aminte, că până ce nu au venit în congresu tôte puterile europene interesate pentru pacea încheiată la 1856, prin tractatul de Parisu, până ce acele puteri nu au venit să sancționeze noua situațiune ce ni se crea și să recunoscă independența noastră, până atunci noi nu am putut culege tôte fructele sângelui ce am vrsat ca auxiliari ai Rusiei.

Priu urmare, decâtu ne am pune în ipotesa ca mâne să fim atrași într'unu rășoiu, pe care Austria l'ar face Rusiei, unu rășoiu de influență, ca să nu lase pe Rusia să ia Constantinopole, ei bine, atunci am avea noi același interesu ca să fim auxiliari Austriei?

Priu urmare, vedeți, d-lor, că cestiunea relațiunilor noastre esteriore este strinsu legată cu statulu nostru militar,

Erau deprinși unulu cu altulu ca doi frați și, deși simțiau o părere de rău, când se despărțiau, cu tôte acestea, nici unulu nu destăinuia celuilaltu acest lucru.

Și Vladu învățase multu dela Olga și o recunoscă elu, când avea prilej să-și facă vre-o mărturisire de în acésta natură, căci numai îi dreptu, Vladu era cunoscutu într'o vreme ca unu omu rece în tôte firea lui, și adesea se spunea despre elu, că nu are inimă, însă încetul cu încetul în tovărășia Olgei s'eschimbă cu totul.

Olga, după-ce aușise scirea ce i-a spus-o mamă-sa, se perduse în meditații, ăr meditațiile din acésta seră ale ei au fostu curmate prin intrarea Vetei iatacu, căreia ea-i Țise să vină în fiecare seră la ea, să o mai învețe câte ceva, să-i dea câte-o povață bună, să-i cante pentru a-și trece vremea, deorece ea își făcea societate mai numai cu sine, și chiar în Buzău seu în Rîmnicu, când se ducea câte-odată, rămânea puțin, și par-că totdeuna se afla streină. La mătușile sale petrecea destul de bine, așa după cum își putea petrece Olga la nisce omeni cu unu felu de spoială de cultură, cu tôte acestea ea se mulțamia și cu atata și nu vătéma nici-când pe vre-una din ele, nici chiar atunci când acestea îi spuneau mereu, că este nemțocică rece ca ghiata și că nu se scie purta cu „cavalerii“. Olga asculta cu răbdare ori-ce i-ar fi spusu mătușile și avea în ea mulțamirea sufletescă, că se

înțelege mai bine pe sine, și totdeuna par-că ar fi dorit în astfelu de clipe să aibă pe Vladu în apropiere, căci singuru Vladu o pricepea, o stima și îi făcea pe placu. Când mătușile îi Țiceau, că de giaba a fostu la Dresda, căci nu scie să-și deschidă gura când vede unu cavaleru lângă ea, și că mai cu trecere suntu fetele crescute în casă, atunci Olga ofta, și spunea mătușilor ei, că nu găsește materialu de vorbă, că ce scie ea nu interesază pe tineri și ce-i spunu tinerii nu o interesează pe ea. Țr altă-dată, când mătușile ei îi Țiceau, că purtându-se astfelu are să rămână fată bătrână, ea își exprima mirarea priu câte-unu gestu, pe care numai ea îl înțelegea, — ca și cum ar fi Țis, ce nenorocire mare ar fi acésta, de ore-ce era convinsă, că Vladu este singurul cu care ar puté fi fericită. „De câtu pe unulu fără capu“, Țicea ea câte-odată, „mai bine să fi tu fără capu, și apoi cu „cavalerii“, de cari imi spui, mătușico, cari n'au nici inimă, n'au nici pricepere, m'ar apuca uritul.“

„Bine c'ai venit, Veto! Țer ce? Te vedu îmbrăcată ca de sêrbătore!“

Veta sta în picioare lângă ușa iatacului și nu răspundea nimicu, ăr plecă ochii în pamentu și apoi iute îi ridică și se uită la Olga.

„Ce-i?“ întrebă Olga, mișcându din capu și zimbindu. „Ai venit să-ți povestesc mai departe din Robinsonu?“

„Nu“, grăi Veta și se mișca în drépta și în stânga și apoi apucându-si băerile dela șorțu, le duse la gură, ăr îndată după aceea le lăsă ărși jos.

Olga aprinse luminările și, deși Veta se imbiase să facă ea acéstu lucru, nu o lăsă. I-a venit curiosu acéstu „nu“ alu Vetei și de aceea îi Țise să ședă pe scaun.

„Apoi spune-mi Veto, de ce ai venit? Nu Ți-a plăcutu povestea lui Robinsonu?“

„Ba mi-a plăcutu foarte multu, coconiță, ăr astăȚi am venit ca să-ți spunu ceva.“

Olga se făcu serioasă și asculta.

„Am venit să-ți spunu, că-su foarte nenorocită, pentru-că eu sunt amoresată în logofetulu Alexe, și vedu că alte fete din satu scornescu felu de felu de vorbe despre mine, și m'e, că voru auȚi boerii și... ăr fiindcă față de d-ta coconiță... îndrănescu, am venit să mă destăinuescu.“

Olga zîmbi și intră în vorbă cu acésta fată, care era abia de 17 ani.

„Și Țici, că ești amoresată... ori îndrăgită în Alexe?“

„Cum îi vré, coconiță, și amoresată și îndrăgită, destul, că decâtu nu l'așu vedea într'o Ți pe Alexe, așu fi în stare să-mi punu chibrite în apă și să beau.“

(Va urma.)

și 'starea noastră militară interesază într-un grad foarte mare prosperitatea noastră economică, ca să nu dăm însăși existența noastră, sub raportul material.

De aceea, să nu ne ținem de rău de ministru de externe, că am slevat acceștiune comunicării actelor diplomatice din acest an, pentru că D-sa este acela, care a presidat la afacerile noastre esteriore în tot cursul acestui an; a făcut și o călătorie în Franca, unde a putut, pe lângă admirațiunea esposițiunii centenare, să se pună în contact și cu omenii de stat ai Franciei, la locul acela unde s'a subscris pacea dela 1856, și a trebuit să aibă inspirațiunii mai nouă de cât anul trecut, încât să privească dispozițiunile Franciei pentru noi.

De ce dă această D-lor? Fînd-că la noi a început presa a se ocupa de cestiunea politice noastre esteriore, cu discrețiune, adevărat, d'ér se ocupă atât presa cotidiană, cât și alți publiciști prin broșuri, publiciști cari se par inspirați de politica guvernului, deși nu le este cunoscută în amănuntele ei. Acești publiciști se ocupă de consecințele la cari ar trebui să ne așteptăm, decât ne-ar atrage și pe noi tripla alianță în momentele când ea ar fi nevoită să răspundă la scopul pentru care s'a format.

Am aci o carte a unui domn senator foarte însemnată, intitulată: *România, Rusia și tripla alianță*.

Se pare, că autorul este bine informat de dispozițiunile guvernului nostru; căci acest senator, D. I. Șoimescu, vorbește ca un om, care ar fi tinzând să facă și o programă; programele sunt la modă, și etă ce programă ne spune onorabilul senator, că ar trebui urmat:

„1. Să veghiăm ziua și noaptea asupra mișcărilor Rusiei, care este dușmanul nostru secolar, vedit și pronunțat. Să fugim de ori-ce apropiere, sub ori ce formă cu Rusia, și să primim ca nise curse amăgitoare promisiunile acestei puteri în veș cotropitoare.

„Să depărțăm asemenea dela noi ori ce iluziune și speranță de-a avea vre-un sprijin și ajutor din partea Franciei, ale cărei interese de revanșe și revendicare a Alsației și Lorenei o lăgă atât de strins cu Rusia.

„2. Să ne armăm și să ne întărim din toate puterile, pentru a fi în stare să ne apărăm neutralitatea și independința.

„3. Să ne pregătim din vreme de alianță cu puterile întregii alianțe, care de de ce ani a asigurată pacea europeană și libertatea popoarelor balcano-dunărene, pentru a fi garantați și salvați în cas de resbel și de grea cumpănă.

„4. Să lucrăm fără preget pentru alianța permanentă cu statele balcanice, ca cel mai sigur și natural mijloc de apărare a intereselor comune și a existenței naționale, și ca primul pas important către realizarea marelui idei a confederațiunii orientale.

Vedeți, d-lor, că este o programă înțregă. N'am avut fericirea, din partea unui ministru, să vedem o programă de talia acesta. Eu țin pe d. ministru de externe actual de o talie superioară modestului senator, care scrie în politica noastră exteriore; d'ér nu l'am vădit până acum făcînd o programă așa de bătaiosă, căci, dice-se, ne preparăm înțeu pentru a apăra independența și neutralitatea noastră, și pentru a ne alia cu statele din peninsula balcanică... Încât privește cestiunea de a forma alianță cu statele balcanice, n'am decât să mulțumesc senatorului, care a emis această opiniune. D'ér cestiunea nu este acolo; cestiunea este, că se face o propagandă, ca noi să ne alăturăm ca putere politică la tripa alianță, când pacea lumii s'ar turbura.

Etă pentru ce atrag atențiunea d-lui ministru, ca, decât va găsi de cuviință, să răspundă ceva la această soire de care s'a ocupat presa noastră. Dacă nu va răspunde nimic, atunci voi lua tăcerea d-lui ca o profundă diplomație, și nu voi insista decât asupra lucrurilor acelor de cari noi, reprezentanți ai națiunii, suntem datori să ne ocupăm și să le prevedem consecințele.

Cerți dela d. ministru să ne dea asigurări mai detaliate, mai precise decât acelea, cari sunt în proiectul de răspuns la Mesagiul Tronului.

D-lor, aș putea să închei aici observațiunile mele, decât aș considera această discuțiune numai de paradă. D'ér cred, că sunteți convinși, că cheltuelile ce facem cu armata și sacrificiile ce țera le face ținînd în starea în care se află statul nostru militar, merită să vedem ce scop au toate aceste sacrificii, și cât de departe merge acest scop; căci se poate, într'o sistemă ăre-care, ca noi să facem cheltueli peste

mesură, și în ziua când ne vom afla bine preparați, să facem o greșelă, decât să ne amestecăm în certele celorl mari.

De aceea, ca să nu facem la un moment dat o greșelă, care ar costa pe țera mult, este bine, ca de pe acum să scim, care este scopul sacrificiilor ce facem noi pentru armată; să scim, cari sunt acele ipoteze în cari noi putem fi chemați să apărăm interesele noastre naționale, și când cu totii trebuie să fim una. Căci, în cestiunile de pace și de resbel, totă România este pusă în joc. Atunci nu este majoritate și minoritate; este țera înțregă, căci țera înțregă trebuie să contribuie la apărarea drepturilor ei...

D. ministru de externe al Regatului român e dator, înainte de tôte, a se îngriji de menținerea independenței noastre și a nu juca această independență pentru nimic în lume, fiind-că amă căpătat'o cu atâtea greutate și sacrificii, încât putem să o jucăm pe o parte, pentru a adauge influența unei puteri mari. (Va urma.)

Școala de fete a „Asociațiunii transilvane“.

Din procesul verbal al comitetului „Asociațiunii transilvane“ luat în ședința dela 14 Decemvre n. 1889 și publicat în „Transilvania“ dela 15 Ianuarie, estractem următoarele:

Comisiunea însărcinată cu cenzurarea socotelilor pe an școl. 1888—9 raportează, că pe timpul dela 1 Iulie 1888 până în 7 Iulie 1889 percepțiunile au fost de 15,623 fl. 9 cr., erogațiunile de 15,548 fl. 71 cr. Față cu deficitul preliminar de 10 luni cu 1377 fl. s'a realizat un deficit numai de 586 fl. 10 cr. pe 12 luni.

Bugetul pe an școl. 1889—90, pe timpul dela 1 Iulie 1889 până la 30 Iunie 1890, presupunînd 40 eleve interne cu alimentarea în propria regiă, se preliniază cu 10,154 fl. 38 cr. percepțiunii și 10,739 fl. erogațiunii. Prin urmare „Asociațiunea“ va avea subvențiune școala sa de fete în anul acesta cu 584 fl. 61 cr. din colectele, ce incurg spre acest scop.

Aceeași comisiune, răspunzînd la însărcinarea de a cerceta: „decă s'a obținut sau nu în anul expirat vre-un câștig prin luarea în regiă proprie a alimentațiunii în internatul școlii“, arată, că s'a obținut un câștig considerabil. După rațiociniul d-șorei directore a institutului, alimentarea condusă de d'ensa a costat în total, inclusive simbria bucătăresei și a celor două servitoare dela bucătăria, suma de 4920 fl. 13 cr. alimentîndu-se cu această sumă 55 persoane și căndu-se astfel pe 1 persoană 89 fl. 46 cr. pe an (10 luni), ăr pe di (socotind 10 luni) cam 30 cr.

Din contră, alimentatorul din anul premergător, alimentînd mai puține persoane, a primit pe 10 luni (dela 1 Septemvre 1887 — 30 Iunie 1888) 6179 fl. 30 cr. ăr pe lunile Iuliu și August 1887 s'a plătit viftul persoanelor din internat cu 100 fl. 80 cr.; s'a spesat în anul numit deci în total suma de 6280 fl. 10 cr. pe alimentațiune.

Alimentarului din cestiune i-s'a plătit pentru fia-care persoană câte 42 cr. la di, ăr pe 10 luni câte 126 fl. Pentru cele 55 persoane alimentate în anul trecut în regiă proprie, alimentatorul trecut ar fi primit pe 10 luni ă 126 fl. suma de 6930 fl.; în alimentarea proprie s'au provădit aceste persoane numai cu 4920 fl. 13 cr. Diferința dintre aceste două sume, de 2009 fl. 87 cr., se poate considera de câștigul, ce l'a obținut Asociațiunea în anul școl. 1888/9 prin aceea, că alimentațiunea s'a luat în regiă proprie.

Meritul pentru obținerea acelu câștig în prima linie este al d-rei directore, Elena Peștrașcu, carea, pe lângă multele sarcini împreunate cu postul său, și pe lângă provederea limbei franceze, care studiu a adus școlii un venit de 434 fl., s'a resoltivă a lua asupra și conducerea alimentării și a făcut tôte cu zel și devotament. Comitetul i votăză acesteia mulțumită și

decide să i-se voteze, în considerarea ostenelelor sale din anul trecut școlar în interesul școlii și al internatului, o remunerațiune de 200 fl., care sumă se asemneză la cassa Asociațiunii spre plătire din colectele, ce incurg pentru acoperirea trebuințelor școlii Asociațiunii.

Literatură.

Foia bisericescă și școlastică, organ al provinciei metrop. gr. cat. Apare în Blășiu de 2 pe lună și costă pe an 6 fl. Redactori: Dr. I. Rață și Al. Ullăcanu. — Nr. 8 dela 15 Ianuarie conține: Din viața pastorală. — Elocința sacră. — (Indrumări practice), de Titu Budu; Instrucțiune practică pentru cauzele matrimoniale, de Dr. I. S.; Aplicarea sf. Liturgii; Notițe bibliografice, de Dr. Felician Branu; Acte istorice (Petru Paul Aron de Bistra), de Dr. I. Ardeleanu; Sciri personal. — În partea școlastică: Cercularu cătră eforturile și învătătorii școlilor grănițarești (urmare); Romanii vechi ca familie, ca stat și ca militar (urmare), de Nicolau Popescu; Visurile, de I. Mărculeț; Timpul preistoric (urmare); Circularu cătră clerul arhidieceșan.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“.
(Serviciul biurolui de corresp. din Pesta.)

Berlinu, 22 Ianuarie. Legea socialiştilor ajunge adă la ordinea zilei. Ministrul Herrfurth a avut mai multe convorbiri cu conducătorii partidelor de cartel pentru a i determina să primescă paragraful de isgonire. Liberalii naționali asigură cu tôte acestea, că vor respinge paragraful. Se așteptă o mare vorbire a lui Bismarck, destinată pentru alegeri.

Parisu, 22 Ianuarie. Reinach propune o rezoluțiune, care introduce în regulamentul camerei dispozițiunea, că, decât un deputat se opune îndrumărilor președintelui, acela se fiă eschis pentru durata sesiunii.

Cununiă. D-lu Pompeiu Făgărășianu, teol. abs., se va cununa la 30 Ianuarie n. c. în biserica gr. c. din Romuli cu d-ra Maria Cornea Terente.

Logodnă. Hristea Stinghe și Maria Bedișanu, logodiți. Bucuresci.

DIVERSE.

O întemplare mișcătoare. Se împărțese din Malaga, în Spania: „O fetiță de șapte ani murise de cărcii și medicii constataseră mörtea ei, d'ér mamă-sa, care plîngea amar, nu se învoi să i îngröpe fata, susținînd, că e numai în aparență mörta și că ărăși își va reveni în simțiri. Zadarnice fură tôte vorbele rudenilor și ale medicilor, și așa acesia profitară de un moment, în care mama slăbită și obosită se retrase puțintel la odihnă, și duseră cadavrul copilului pe ascuns în cimiteru. Tocmai când voiau să bage în pământu cosciugul, veni mama fetei în fuga mare ca nebună de durere și desperare strigînd neincetat: „Dați mi copilul, dați mi înderăt ale mele dolore!“ Trebuiră să i ducă înderăt acasă coșciugul, care fu deschis, ăr mama se aruncă plîngîndu asupra corpului fetei. Și lucru minunat, după câteva ore copilul începă a da semne de viață și și veni incurînd în simțiri. Mama plină de bucurie își îmbrățișă fetița, careia îi redase a doua oră viața.

Principele Amadeus de Aosta, care a murit în Turinu Sămbătă la 18 Ianuarie n., a fost născut la 30 Maiu 1845. Elu era al doilea fiu al lui Victor Emanuel. Dela 16 Noemvre 1870 până la 11 Februarie 1873 a fost regele Spaniei. Elu a luat parte la rășboiul din 1859 luptîndu contra Austriei cu armata din Sardinia; asemenea și în lupta dela Custozza la an. 1866, unde

a fost ușor rănit. La 30 Maiu 1867 a luat în căștöria pe principesa Maria, fiica principelui Emanuel dal Pozzo della Cisterna. După căderea dinastiei de Bourbon, la an. 1870, camera cortesilor din Spania l'a ales de rege sub numele de Amadeus I. Nisuițele lui de a restabili ordinea în țera au răsămas zadarnice. După ce în noaptea de 18 Iulie 1872 s'a făcut un atentat la viața lui și a soției sale, s'a hotărît să abdică la tron, ceea ce a și făcut'o la 11 Februarie 1873. Soția lui a murit la 8 Noemvre 1876 în San-Remo. Înainte de asta cu doi ani elu a luat în căștöria pe principesa Letiția Bonaparte, care acum a răsămas veduvă.

Consul defraudat. Consulul general persan din Odessa Jovanovic, care era și șef al filialei din Odessa a băncii „Danilevski“ din Petersburg, a defraudat 800,000 ruble în bani gata și tôte hărțile de valde în sumă de două milioane. Filiala fu în urma acesta declarată ca necapabilă de plată și închisă. Defraudantul vră să fugă, d'ér fu ajuns în Berdicev. recunoscut, luat prizonier și dus înderăt la Odessa. Jovanovic mai era și director al comitetului teniței din Odessa, proprietar de casă și al unui Yacht, protector al mai multor reuniuni de binefacere.

Mare nenorocire pe calea ferată. O telegramă din New-Jork spune, că un tren accelerat, care mergea dela Chicago spre New-Jork, s'a ciocnit cu alt tren de persoane. Vagonul din urmă al trenului de persoane s'a sdrobotit de tot, bucățile de lemn au început să ardă și mai mulți călători au murit, ăr alți au fost răniți. Trenul accelerat i-s'au făcut mai puține pagube, însă 3 dintre persoanele ce conduceau trenul și-au pierdut viața, ăr mașinistul și un fochist au fost greu răniți.

Necrologu.

Iosif Glitie, ca frate, cu fiicele *Sofia, Elena și Flörea*, precum și colegii notari din cercul Alesdu (Elesd) cu inima frântă de durere anunță mörtea repentină a iubitului frate, unchiu și fidelului coleg *Ionu Glitie*, notaru în cercul Vadu, urmată în 16 l. c. noaptea la 12 ore, în al 43 an al etăței și 18-lea an al dirigătoriei sale.

Rămășițele pămîntesci ale defunctului în 19 l. c. la 1 oră după amăz s'au binecuvîntat după ritul gr. or. și apoi s'au aședat spre odihnă eternă în cimiterul gr. or. din Orțiteagu. Vadu, în 17 Ianuarie 1890. — Fia-i țarina ușoră și memoria binecuvîntată!

Cursul pieței Brașov

din 22 Ianuarie st. n. 1890.

Banote romănesci	Cump.	9.25	Vänd.	9.27
Argint românesc	-	9.20	-	9.23
Napoleon-d'ori	-	9.36	-	9.40
Lire turcesc	-	10.58	-	10.63
Imperial	-	9.58	-	9.63
Galbin	-	5.48	-	5.52
Scris. fonc. „Albina“	5 ⁰ / ₁₀₀	-	-	-
„	5 ⁰ / ₁₀₀	98.50	-	99.
Ruble rusesci	-	1.28	-	1.29
Mărci germane	-	57.50	-	57.70
Discontul 6—8 ⁰ / ₁₀₀ pe an.				

Cursul la bursa de Viena

din 21 Ianuarie st. n. 1890.

Renta de aur 4 ⁰ / ₁₀₀	-	102.15
Renta de hără 5 ⁰ / ₁₀₀	-	99.20
Imprumutul căilor ferate ungare	-	-
aur	-	115.40
dto argint	-	95.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	113.—
Bonuri rurale ungare	-	88.35
Bonuri croato-slavone	-	105.—
Losuri din 1860	-	141.75
Acțiunile băncii austro-ungare	-	933.—
Acțiunile băncii de credit ungar	-	345.25
Acțiunile băncii de credit austr.	-	322.50
Galben împărătesc	-	5.4
Napoleon-d'ori	-	9.99 ¹ / ₂
Mărci 100 imp. germane	-	57.70
Londra 10 Livres sterlinge	-	118.10

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

